

Finanskomiteen
finans@stortinget.no
Delt ut under høring

Vår dato:

17.01.2016

Representantforslag om behovet for regulering av selskaper som er en del av delingsøkonomien (Dokument 8:120 S (2015-2016))

NHO Reiseliv viser til representantforslaget fra stortingsrepresentantene Irene Johansen, Tore Hagebakken, Torstein Tvedt Solberg, Else-May Botten og Rigmor Aaserud om behovet for regulering av selskaper som er en del av delingsøkonomien. NHO Reiseliv vil i det følgende komme med våre innspill.

Utviklingen innen digital teknologi er positiv. Digitaliseringen har allerede revolusjonert reiselivsnæringen innenfor områder som markedsføring, bookingløsninger og annen gjestekommunikasjon. De siste årene har Airbnb og andre plattformbaserte reiselivskonsepter vokst seg store internasjonalt. Slike aktører bidrar til et større mangfold i reiselivsnæringen, blant annet ved at gjesten får mer å velge i. Når både nye og etablerte aktører jobber for å tiltrekke seg besøkende, vil markedet øke deretter, og forhåpentligvis bidra til ytterligere vekst for norsk reiseliv. Samtidig er det viktig at aktører innenfor samme marked, også opererer etter mest mulig like spilleregler – særlig i forhold til skatt og rapportering. Delingsøkonomien skaper enkelte utfordringer som særlig myndigheter må ta stilling til.

Delingsøkonomiaktører innenfor reiselivsnæringen

I Norge er det i hovedsak innenfor overnatting det har etablert seg delingsøkonomiaktører, hvor den desidert største aktøren er Airbnb. I tillegg er det innenfor restaurantbransjen kommet flere nye aktører, men som per i dag er relativt små i Norge. Eksempler på disse er Resterant, EatWith og Meal Sharing. Innenfor opplevelsessegmentet er det etablert noen aktører innenfor guiding, i hovedsak byguiding, men disse er i et begrenset omfang enn så lenge. Det vil være viktig å følge utviklingen i de ulike bransjene videre.

I 2015 var det ca. 200 000 gjester til Norge som benyttet seg av Airbnb, hvor gjennomsnittet for oppholdet var tre netter. Det vil si at det var ca. 600 000 Airbnb-overnattinger i 2015. Til sammenligning var totalt antall kommersielle overnattingsdøgn i Norge 31,7 millioner i 2015. Det vil si at Airbnbs andel var på i underkant av to prosent av alle kommersielle overnattinger. Samtidig så har Airbnb-overnattinger hatt en betydelig vekst, da de knapt var på det norske markedet for et par år siden, og tallene for 2016 og året 2017 vil ligge langt over disse nivåene. Dette vil påvirke etablerte overnattingsaktører og arbeidsplasser i mye større grad enn det som er tilfelle i dag. Vi ser en utvikling i at det er enkeltaktører som har opptil flere leiligheter som leies ut på Airbnb, og flest i de store byene, som allerede har et boligpress. NRK hadde en sak om dette i november 2016, [saken kan leses her](#). Det er viktig at dette er en næring som fanges opp av

skattemyndighetene, slik at aktørene betaler den skatten de skal, og man ikke får en overdreven vekst primært forårsaket av lav risiko for beskatning.

Skatteinnbetaling og statistikkrapportering

Reiselivsnæringen er en av de største sysselsettingsmotorene i næringslivet, med vekst i antall arbeidsplasser når andre næringer bygger ned. Etablerte aktører innenfor reiselivsnæringen har mange lover og tilsyn de skal forholde seg til. Noen av disse regelverkene faller delingsøkonomiaktører utenom, eventuelt at det er vanskelig å kontrollere om de faktisk følger det. Det er lovgivning, skatte- og avgiftsplikt, registrering og tillatelser, statistikkrapportering, sikkerhet, ansattes rettigheter, forbrukerrettigheter og hensyn til nabolag.

Det viktigste myndighetene må fokusere på, er at det tilrettelegges for innbetaling av skatt og rapportering av omfanget av utleie. Dette for å forhindre en utvikling med store "skattefrie hoteller" uten fast ansatte og lokale arbeidsplasser - som fører til avvikling av tradisjonelle aktører som både betaler skatt, forholder seg til tilsyn og følger fremforhandlede tariffavtaler.

Regelen må være at utleier leverer statistikk til statistikkstyresmaktene og data over omfanget av økonomien til skattestyresmaktene. Norske myndigheter bør sette dette som et krav til norske, og internasjonale plattformsselskaper. Ifølge en [artikkel i Financial times](#), *Tax, not tech, gives Airbnb advantages in UK*, gjør lavere utgifter til skatt at Airbnb kan tilby sine gjester lavere priser enn hotellene. Det er altså ikke teknologien, men skatteunndragelsen som forårsaker veksten. De beregner at rundt en tredjedel av gjesterabatten kan tilskrives en lavere skatteregning. Dette er en urimelig konkurransevridning.

Skattemyndighetene bør inneha en digital løsning slik at skatt betales og statistikk rapporteres via en løsning på den digitale plattformen til plattformaktøren. Skatteetaten er i gang med et arbeid om å se på innrapportering av delingsøkonomiaktører, som de skal levere til Finansdepartementet. NHO Reiseliv vil gi Skatteetaten honnør for å forsøke å gjøre det enklere for delingsøkonomiaktører å følge det eksisterende regelverket med tydeligere informasjon på nettsidene. Digitale verktøy er viktig i denne sammenheng.

NHO Reiseliv synes dagens ordning som går utpå at når man leier ut mindre enn halvparten av en bolig man selv bor i er skattefritt, fungerer. Det innebærer at flere boliger gjøres tilgjengelig både for studenter og for turister. Det er ikke her veksten i overnattingstilbudet er. En studie viser at ca. [80 prosent av Airbnb-leilighetene i fire storbyer i Europa](#) (Amsterdam, London, Berlin og Paris), er det ingen som bor i, det vil si at veksten i Airbnb er i næringssegmentet. Det er viktig med et klart skille for når en utleier blir næringsdrivende, og skal beskattes for dette. Vi viser i den sammenheng til [uttalelsen fra Skatteetaten](#) hvor de i en konkret henvendelse om kontinuerlig korttidsutleie av *to leiligheter*, mente at dette var næringsvirksomhet og dermed skulle beregnes personinntekt, samt at det normalt vil være merverdiavgiftspliktig.

Alle overnattingsbedrifter er i dag pliktet til å levere tall om antall overnattinger, gjestenes nasjonalitet o.l. til SSB. Dette for å gi en nasjonal statistikk som sier noe om reiselivsnæringens utvikling. Internasjonale overnattingsaktører innen delingsøkonomien, som Airbnb, er i dag ikke pliktet til å levere en slik statistikk, til tross for at de i realiteten er "verdens største hotellkjede".

Dette fører til at tallene til SSB er mangelfulle, og ikke viser den totale overnattingsstatistikken, ei heller hva som skulle vært betalt i skatt for virksomheten. Både for myndighetene og næringen selv er det av vesentlig interesse å se på utviklingen av den totale reiselivsnæringen, inkludert delingsøkonomi-aktører.

Mest mulig like spilleregler

Norsk reiselivsnæring har som ambisjon å fortsette å vokse, og ta en enda større del av det internasjonale markedet. Digitalisering og bruk av teknologi er en vei å gå for å få det til. Aktørene innen reiselivsnæringen må jobbe sammen, og delingsøkonomiaktørene er en del av dette. Det er avgjørende at aktører i samme marked følger de samme spillereglene, og at dette følges opp av myndighetene. Mest mulig like konkurransevilkår mellom etablerte og nye aktører må være et mål, samtidig som man skal tilrettelegge for innovasjon, og ikke regulere den bort. Mindre byråkrati og mer forenkling for alle vil være en nøkkel.

Det er viktig at myndighetene raskt følger opp dette, at Delingsøkonomiutvalget og Regjeringens oppfølgingen av den, omsettes til rask handling. 2017 bør være året der tiltakene iverksettes, gjerne med Norge og Norden som foregangsland i Europa.

Vennlig hilsen
NHO Reiseliv

Kristin Krohn Devold
Administrerende direktør

Ingjerd Gilhus
Næringspolitisk fagsjef